

Report Workshop local group 10/06/2014

Inleiding door Bavo Verwimp

Presentatie agro-ecologie door prof. Pierre Stassart (ULg)

Interactief deel:

Doel:

- Begrip agro-ecologie aftasten, kennismaking
- Nadenken over eigen werking binnen frame agro-ecologie
- Uitwisseling kennis en ervaring (capaciteitsopbouw) tussen verschillende diensten (BO, BA, MB, PR, PB) en regio's van VLM

Methode:

- Deelnemers verdelen in 4 groepen
- Groepen discussiëren onderling en beantwoorden 3 vragen:
 - o Welke van jullie taken passen in het concept van agro-ecologie?
 - o Welke van jullie taken passen helemaal niet in het concept van agro-ecologie?
 - o Welke van jullie taken zijn niet duidelijk of ze inpassen in het concept?
- Na 45 min. Worden de antwoorden in groep besproken

Resultaten (op basis van input op bladen en groepsgesprek):

1. Welke taken vallen binnen het kader van agro-ecologie
 - a. Bedrijfsadvies aan de individuele landbouwer gaat over nutriënten, OM (Demeter), bodemleven, bodemkwaliteit, waterkwaliteit
 - b. Bemestingsvrije stroken langs waterlopen
 - c. Beheerovereenkomsten in projectmatige werking: sensibilisatie van landbouwers over de meerwaarde van de gesloten BO's
 - d. Brongerichte erosiebestrijding & opstappakketten erosie
 - e. Houtkanten laten aanplanten
 - f. FAB-randen ikv proefprojecten
2. Welke taken vallen niet binnen het kader van agro-ecologie
 - a. Beheerovereenkomsten met als belangrijkste trigger subsidies, en die twijfelachtig een wijziging in het denkpatroon van de landbouwer teweeg brengen
 - b. Zolang als beheerovereenkomsten kwantitatief beoordeeld worden, dus zoveel mogelijk proberen afsluiten (binnen vlm zelf), kan er niet aan kwaliteit of aan agro-ecologie gewerkt worden
 - c. Mestwetgeving legt iets op, maar verandert daarom niet het denkpatroon van de landbouwers. Maatregelen zoals groenbemester en grasstroken lijken in aanmerking te komen als agro-ecologie, maar ze worden in functie van de nitraatproblematiek toegepast.

- d. Advies nitraatresidu is in functie van boetes vermijden
 - e. Erosiestroken 'pur sang' houdt het huidige systeem (gericht op max. productie) in stand
 - f. Bedrijfsadvies dat vertrekt vanuit een knelpunt (probleem met waterkwaliteit), hoewel dit door anderen ook wordt gezien als een 'aanknopingspunt' om een interessant gesprek te starten.
 - g. In het beleid is er een scheiding tussen landbouw en natuur, klopt niet
 - h. Mestverwerking: uitvoer dikke fractie naar het buitenland
3. Welke taken zijn 'onduidelijk'
- a. De beheerovereenkomsten(erosie, perceelsranden, akkervogels, etc.) die wel een zekere bewustwording creëren bij de landbouwers, maar misschien niet voldoende voor indien de subsidies eens zouden wegvallen.
 - b. De erosiestroken als evolutie/proces.
 - c. Via derogatie kan meer dierlijke mest worden gebruikt waardoor minder kunstmest nodig is.
 - d. Stalmest en organische mest: wordt dit nu door mestwetgeving gestimuleerd of verhinderd?
 - e. Grondbedekker is verplicht bij toepassing (dierlijke) mest na de hoofdteelt onder derogatie als conserverende maatregel, maar met effect op organische stof, bodemleven, erosie.
 - f. Oordeelkundige bemesting, BO natuur.
4. Bijkomende suggesties en opmerkingen ivm VLM en agro-ecologie
- a. Misschien eerst binnen VLM concept agro-ecologie proberen te verspreiden alvorens de landbouwers te benaderen
 - b. Ook andere beleidsdomeinen moeten begrip agro-ecologie mee opnemen (mogelijkheid voor MINAplan)
 - c. Agro-ecologische ideeën pro-actief meenemen in onderzoek en beleidsmaatregelen en systeem in bepaalde richting duwen (anders dan de huidige)
 - d. De impact van advies en deskundige uitleg over bodem aan landbouwers kan niet kwantitatief gemeten worden en wordt daarom binnen vlm niet geapprecieerd. Er wordt vanuit VLM onvoldoende gewerkt aan de intrinsieke motivatie van de landbouwer, eerder naar cijfers. Bedrijfsplanners en -adviseurs zouden meer tijd moeten krijgen om de landbouwers te kunnen begeleiden, dan zullen kwalitatief betere resultaten worden geboekt. Dit moet vanuit VLM gestimuleerd worden.
 - e. Onderzoek om organische stof en P te scheiden zonder vernietiging van organische stof
 - f. Een ander model is wenselijk als het een economische meerwaarde biedt en als er een maatschappelijke vraag naar is
 - g. Mest is geen zichtbaar probleem voor de landbouwer zelf. Het probleem situeert zich in het grondwater en de zorg daarvoor is (in ons systeem) de taak van de overheid. Daardoor moeilijk aan te pakken. Via een boetesysteem worden die kosten geïnternaliseerd.
 - h. Wat zou er gebeuren indien de subsidies voor beheerovereenkomsten zouden wegvallen?
 - i. Wanneer aandacht en tijd wordt besteed aan het opzetten van proeven in samenwerking met een groep landbouwers kan een mooi project worden opgezet met kwalitatief effect (zowel op vlak van omgeving, productie en sociaal vlak).
 - j. We moeten zelf ook keuzes maken wat we willen doen: best verder bouwen op wat al bezig is of waar boeren al mee bezig zijn (lock in?) en dat vb de huidige wetgeving nu nog tegen houdt.

5. Bijkomende suggesties en opmerkingen ivm kennis van landbouwers (over agro-ecologie)
 - a. Er bestaan nog niet veel kennis of praktijknetwerken van landbouwers zelf.
 - b. Er is nog een leemte ivm bodemkennis en agro-ecologische ideeën bij de landbouwscholen en –docenten. Ecologie is een apart vak en wordt niet geïntegreerd in het landbouwproces op school.
 - c. Er bestaan netwerken erosie die praktijkervaringen tonen aan andere landbouwers (vanuit KU Leuven, provincie Vlaams-Brabant).
 - d. Landbouwers zijn zeker niet altijd bereid om hun kennis te delen.
 - e. We staan vanuit VLM niet altijd open voor kennis van de landbouwer zelf omdat ons ‘toenaderingsmodel’ (vlm geeft advies/legt regels op aan boer) dit niet toelaat. Een andere toenadering zou interessant kunnen zijn.
6. Bijkomende suggesties en opmerkingen ivm het overtuigen van landbouwers
 - a. Om landbouwers te overtuigen ideeën over te nemen moet je hen het gevoel geven dat het hun project is (mede-eigenaarschap), hen laten bijdragen in de monitoring (zo zien ze hoe hun gewassen e.d. er beter van worden) en hen een fierheid geven over wat ze doen.
 - b. Verschillende landbouwers hebben een aversie van ‘milieumaatregelen’.
 - c. Je moet zorgen dat je van je maatregelen goede ‘producten’ maakt die je kan verkopen aan de landbouwers.